

Gerra galduak eta beste

Iñaki Murua
BERTSOLARIA

Hizkuntzan ere badira gerra galduak edo galdutzat eman ditzakegunak, eta ez gutxi! Kontua ez da galdutzat ematea, hitz horrek adiera berria duela jabetu eta onartzea ere aukera bat da.

“Erronka” hitza da horietako bat. Jatorriz, orain gutxi arte, ahoberoak edo ahozabalak zuen hitz egiteko moduari zeritzon. Handikeriaz, harrokeriaz... Zen edo zezakeen baino gehiagoren itxurak eginez ari zenari buruz, “erronka bota du” edo “erronkatik gehiago du horrek egiatik baino”, esan ohi genuen. Dagoeneko, politikoak, kirolariak, enpresariak, hezitzaileak... Denak ari zaizkigu beren “erronkak” zehatz adierazten. Zenbat eta xehetasun gehiago eman, orduan eta nabarmenago “erronka!”.

Beste gauza bat da, bat-batean ari zarela eta hanka sartzea, esatari lanetan ari direnen kasua lekuko. Irristadak egiteko aukerak eta egunak denak dira, aldarreak zeresan handia dauka eta. Hala ere, errepikatzen diren akatsak zuzendu behar dira, gaizki esandakoa errepikatzek, zuzen dagoela sinestarazten baitio entzule “ezjakinari”. Adibidez: egundoko euri jakak bota ditu eta lubiziak eragin; ondorioz, “etxe bat behera etorri da...”. Eta ni bezalakoak, eguna joan eta eguna etorri, etxe hori berriro gora joan dela noiz entzungo, baina ez, ez da gora joaten. Ez delako behera etorri, erori egin baita edo lubiziak aurrean hartuta eraman baitu! Elur jauzi batek

mendizaleak bezala; aurrean hartuta eraman, baina “ez aurretik eraman!”.

Behin ba omen zeuden bi gizonezko, aldaparen hasieran, txirrindulari tropelari begira eta han pasa omen zen bietako baten semea, azkena.

Besteak bota omen zion lagunari: “Iño! Zuen semeak ere ez dik egun ederra, hor zihoak denak aurretik dituela...”. Eta azkena zihoanaren aitak erantzun: “Denak aurretik dituela ez, denak aurrean hartuta. Horrek sasoi!”

Gai berari tiraka, trenbideak autoz zeharkatzen diren guneak badakigu arriskutsuak direla, baina, askotan, irratiak dioena entzunda, badirudi trenbidean autoak trenaren aurretik doazela ziztu bizian: “Trenak auto bat aurretik eraman du”. A zer suertea, beti aurretik eraman badu ez zion trenak ukiturik ere egingo!

Eta trenaren hurrengo geltokia elikadura. Lehengo batean, *Dieta Mediterranea* aztertu duten aditu batzuek, elikagaiak ez ezik jakiak maneiatzeko erabiltzen den olio eta ura ere aztertu zutela zioen esatariak, eta egunean lau edalontzi edan behar omen genituzkeela. Pentsa beirazkoak badira. Lau! Eta metalezkoak balira, ez dut pentsatu ere egin nahi! Guk, baserrian hazi ginenok, behi esnea edaten genuen, deskuiduan esne behia edan izan bagenu...

Eta etenik gabeko sokan: barrura sartu, gora igo, kanpora irten... Besterik egin al daiteke? ■

Zergatik molestatzuten du

Itziar Bardaji
Goikoetxea
IRAKASLEA

Jipoi polizial bat medio, segurtasunaren ize-nean, 150 bizilagun argindarrik gabe uzteak suposatzen duen karikatura, argudioaren faltsutasunak besterik ezin du azaldu. Baratzek egiteko, hamarna eraikin erabilgarri bota nahi eta horri ekologiko etiketa atxikitzea ber irri-garria da. Ez du merezi horretan sakontzek, hain da agerikoa. Errekaleorreko argi mozketaz mintzatzean hor geratzen denak ez dio benetako eztabaidari heldu nahi, arrazoiak arrazoi.

Bat: 230.000 etxebizitza huts dituen Hego Euskal Herrian eraikuntzak ez dio eraikin beharrari erantzuten. Sobera dakigu merkatuari, gure jainko ahalguztidunari egiten dizkiogun ofrendak di-

rela, BPGren erorketarekin zigortu ez gaitzan. Bi: jendarte kapitalistan jabetza pribatuak sakratua izan behar du, guztiz blindatua, aberastasunaren akumulazio desorekatua mantentzea helburu. Hiru: bere esfortzu eta lan *duinaren* bidez eskuratu duelako etxea merezi duen hiritar eredugarri zintzoaren irudiaren atzean beste hau dago: bankuen eta enpresa ekoizle erraldoien etekinerako eta politikariak lapurtuko dituzten zergak ordaintzeko lanean eta kontsumoan diharduen jendarte desjabetua, modu ezberdinetan esplotatua eta alienatua. Masa horrek egunez egun klase esplotatzailea elikatu eta sistema birproduzitzen du. Eta lau, eta bost... ■